

VZGOJNI NAČRT ŠOLE

Vizija šole:

**»Posameznik oblikuje skupnost - sem to,
kar si ti.«**

Šmartno na Pohorju 2021

Vzgojno delovanje šole je strokovno delo, ki se izvaja v skladu s pravili stroke, v skladu z Zakonom o osnovni šoli na podlagi predpisov in aktov Osnovne šole Šmartno na Pohorju.

Vzgojni načrt je namenjen učencem, staršem, strokovnim delavcem, vodstvu in ostalim delavcem šole. Z njim želimo pozitivno vplivati na razvoj klime v šoli ter omogočiti čim boljše sodelovanje med delavci šole, starši in učenci.

Boris Sekol, ravnatelj

1. KAJ JE VZGOJNI NAČRT ŠOLE?

Vzgojni načrt šole je dokument, s katerim šola določi načine doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot v osnovni šoli ob upoštevanju potreb in interesov učencev ter posebnosti širšega okolja. (2. člen ZOŠ)

Po zakonu mora vsebovati določene obvezne sestavine:

- temeljne vzgojne vrednote in vzgojna načela,
- vzgojne dejavnosti,
- vzgojne postopke in ukrepe.

Pri pripravi vzgojnega načrta sodelujejo strokovni delavci šole ter učenci in starši. Vzgojni načrt sprejme svet šole na predlog ravnatelja po postopku, kot je določen za letni delovni načrt. (60.d člen zakona)

Vzgojni načrt se lahko dopolnjuje ali spreminja. Letne evalvacije vzgojnega dela šole so podlaga njegovega dograjevanja in spreminjanja.

O uresničevanju vzgojnega načrta ravnatelj najmanj enkrat letno poroča svetu staršev in svetu šole. (4. odstavek 60.d člena zakona)

Zakonska osnova za oblikovanje vzgojnega načrta

- Zakon o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06, 102/2007, 107/10, 87/11, 40/12-ZUJF, 63/13; 2. člen – cilji izobraževanja, 60.d člen in 60.f člen – vzgojni opomini),
- Priporočila o načinu oblikovanja in uresničevanja vzgojnega načrta osnovne šole (MŠŠ; avgust 2008),
- Konvencija o otrokovih pravicah (OZN, sprejela Generalna skupščina, 1989),
- Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v RS (izdalo MŠŠ, 1995),
- Izhodišča kurikularne prenove (pripravil NKS, 1997),
- ZOFVI (16/07, 36/08, 58/09, 64/09, 65/09, 20/11, 40/12-ZUJF, 57/2012-ZPCP-2D, 2. člen – cilji vzgoje in izobraževanja)

2. VZGOJNI CILJI IN VREDNOTE

Z vzgojnim načrtom želi Osnovna šola Šmartno na Pohorju uresničevati cilje osnovnošolskega izobraževanja skladno z 2. členom Zakona o osnovni šoli. Pri tem želi omogočiti osebnostni razvoj učenca v skladu z njegovimi sposobnostmi ter si prizadevati, da se učenci čutijo varne in sprejete. Prizadevali si bomo za medsebojno spoštovanje in sodelovanje, za sprejemanje drugačnosti in medsebojno strpnost, za razvijanje zmožnosti za nadaljnjo izobraževalno in poklicno pot s poudarkom na usposobljenosti za vseživljenjsko učenje. Učencem bomo omogočali osebnostni razvoj v skladu z njegovimi sposobnostmi in interesi ter razvijali njegovo pozitivno samopodobo.

Pomen vzgojnega načrta:

- spodbuja delovanje šole na ravni odnosov in vzpostavlja pozitivno klimo med vsemi vključenimi,
- je dogovor o enotnem vzgojnem delovanju vseh udeležencev v procesu vzgoje,
- je dogovor za premišljeno, organizirano ciljno naravnano delovanje šole in vsakegazaposlenega v njej,
- predstavlja avtonomno kreiranje pravil glede na delo in življenje šole ter sodelovanje zokoljem,
- predstavlja enotno delovanje in enoten pogled na ključne vzgojne ukrepe,
- je vnaprejšnji dogovor med zaposlenimi, starši in učenci.

Šola želi zagotoviti pozitivno in ustvarjalno okolje, v katerem se bo vsak posameznik dobro počutil, postal odgovoren, željan znanja, strpen, pošten, motiviran za vseživljenjsko pridobivanje znanja in okoljsko ozaveščen.

2.1. VREDNOTE OSNOVNE ŠOLE

Na Osnovni šoli Šmartno na Pohorju si bomo prizadevali za spodbujanje vseh moralnih vrednot, zlasti pa za:

- medsebojno spoštovanje,
- strpnost in solidarnost,
- znanje in ustvarjalnost,
- naša skupna odgovornost.

2.1.1. Spoštovanje, strpnost in solidarnost

Učitelji, vodstvo in drugi zaposleni na šoli si prizadevamo za:

- spoštovanje, strpnost in solidarnost pri vseh aktivnostih na šoli,
- spoštljiv odnos in primerno komunikacijo do učencev, sodelavcev in staršev,
- upoštevanje individualnosti vseh na šoli,
- spoštovanje drugačnosti,
- strpnost do vseh udeležencev šolskega vsakdana,
- pozdravljanje,
- nudenje pozitivnega zgleda,
- spoštovanje dogovorov,
- zagotavljanje pogojev za medsebojno pomoč,
- pripravljenost za timsko delo.

Učenci si prizadevamo za:

- spoštljiv odnos in primerno komunikacijo z vsemi delavci šole ter drugimi učenci,
- nudenje medsebojne pomoči in konstruktivno sodelovanje v učno-vzgojnem procesu,
- pozdravljanje,
- upoštevanje bontona,
- primeren odnos do tuje in svoje lastnine,
- strpnost do vseh udeležencev šolskega vsakdana,
- upoštevanje navodil ter dogovorjenih pravil.

Starši si prizadevamo za:

- spoštljiv odnos in primerno komunikacijo do vseh zaposlenih na šoli,
- vzgajanje otrok v duhu spoštovanja, strpnosti in solidarnosti,
- postavljanje realnih pričakovanj do otroka,
- nudenje pozitivnega zgleda otrokom,
- enotnost vzgojnega delovanja staršev in šole,
- pozdravljanje.

2.1.2. Znanje in ustvarjalnost

Učitelji, vodstvo in drugi zaposleni na šoli si prizadevamo za:

- spodbujanje radovednosti in ustvarjalnega razmišljanja pri učencih v učno-vzgojnem procesu,
- spodbujanje uporabe pridobljenega znanja v vsakdanjem življenju,
- uporabo različnih učnih metod in dejavnosti, ki so prilagojene individualnim posebnostim učencev,

- medpredmetno povezovanje znanja in informacij,
- stalno izobraževanje, sledenje novostim v stroki in inovativnost,
- sodelovanje z zunanjimi institucijami.

Učenci si prizadevamo za:

- pozitiven odnos do učenja in znanja,
- uporabo pridobljenega znanja v vsakdanjem življenju,
- razvijanje in izkoriščanje svojih zmožnosti, potencialov in talentov,
- prispevanje in vključevanje svojih izkušenj v učni proces,
- medsebojno pomoč in sodelovalno učenje,
- uveljavljanje samoiniciativnosti,
- spodbujanje timskega in projektne delo.

Starši si prizadevamo za:

- razvijanje pozitivnega odnosa do znanja in šole,
- razvijanje učnih in delovnih navad otrok,
- nudenje pomoči in usmerjanje,
- navajanje otrok na samostojno delo in prevzemanje odgovornosti za šolsko delo in svojaravnjanja,
- spodbujanje otrokovih potencialov in ustvarjalnosti.

2.1.3. Naša skupna odgovornost – nas zaposlenih, učencev in staršev

- do izkazovanja znanja,
- do opravljanja dogovorjenih nalog,
- do upoštevanja dogovorov,
- do lastnega zdravja in zdravja drugih,
- do svoje in skupne lastnine,
- do upoštevanja pravil kulturnega vedenja in pozitivnega ravnanja.
- starši spremljajo otrokovo šolsko in domače delo,
- se zanimajo za otrokov napredek in so sprotne v stiku z razredničarko – učiteljico, svetovalno delavko,
- se redno udeležujejo pogovornih ur, roditeljskih in timskih sestankov, predavanj ter prireditev ...

2.1.4. Načini doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot

Za doseganje in uresničevanje ciljev in vrednot osnovnošolskega izobraževanja bomo:

- vsi zaposleni učencem pri vseh učno-vzgojnih aktivnostih nudili pozitiven zgled skozi učni proces ter jih tako spodbujali k solidarnosti, medsebojnemu spoštovanju, strpnosti, sprejemanju drugačnosti in nenasilni komunikaciji;
- učiteljice spodbujali medsebojno pomoč med učenci (npr.: izposoja zvezkov, pomoč pri učenju itd.);

zagotavljali kvalitetno vzgojno-izobraževalno delo in pogoje za delo, kar bo omogočalo osebnostni razvoj učencev v skladu z njihovimi sposobnostmi in interesi, vključno z razvojem njihove pozitivne samopodobe za nadaljnjo izobraževalno in poklicno pot s spodbujanjem za vseživljenjsko učenje;

- omogočali aktivnosti, predavanja, ogleda in obiske ter spodbujali skladen telesni, spoznavni, čustveni, moralni, duhovni in socialni razvoj posameznika ter pri tem upoštevali zakonitosti razvoja mladostnikov;
- organizirali različna srečanja in delavnice, kjer bodo učenci razvijali medsebojno strpnost in spoštovanje;
- ob državnih in kulturnih praznikih organizirali proslave, prireditve in kulturne dejavnosti, s katerimi bodo razvijali zavest o državni pripadnosti in narodni identiteti, poglobljali vedenje o zgodovini Slovencev, naši kulturni in naravni dediščini ter spodbujali državljansko odgovornost.

3. OBLIKE VZAJEMNEGA SODELOVANJA ŠOLE S STARŠI

Dobro sodelovanje med starši in šolo oblikuje vzajemno partnerstvo pri vzgoji, ki omogoča tako staršem kot šoli lažje zaznavanje otrokovih potreb in želja ter razumevanje družbeno sprejemljivega vedenja. V okviru sodelovanj in srečanj se izmenjajo različne informacije in mnenja, ki so potrebna tako za starše kot za učitelje. Za učitelje pomenijo tudi lažje spoznavanje otroka in njegovih individualnih potreb, spoznavanje lastnega dela in pristopov, pričakovani staršev in s tem bogatenje vzgojnega procesa.

Za organizirano uresničevanje interesov staršev je v šoli oblikovan Svet staršev. Svet staršev je sestavljen tako, da ima v njem vsak oddelek po enega predstavnika, ki ga starši izvolijo na 1. roditeljskem sestanku.

Šola informira starše o vzgojno-izobraževalnem delu in vseh pomembnih dogajanjih na šoli preko spletne strani šole, z obvestili na oglasnih deskah šole, s pisnimi obvestili in vabili.

Starši se vključujejo v reševanje problemov, ki jih imajo njihovi otroci ali skupina otrok ali kadar njihovi otroci ali skupina otrok kršijo pravila šole. V reševanje, kadar je to potrebno, se lahko vključujejo tudi zunanje institucije, kot je Center za socialno delo, svetovalni centri ali druge pristojne institucije.

S starši sodelujejo tako pri doseganju učno-vzgojnih ciljev kot pri reševanju razvojnih in osebnih težav njihovih otrok in skupin otrok. Zato se stalno, poleg običajnih oblik sodelovanja, roditeljskih sestankov, govorilnih ur, individualnih govorilnih ur, spodbuja medsebojno komunikacijo staršev in druge aktivnosti, kot so srečanja, praznovanja, razni družabni dogodki v okviru šole ali v okviru oddelčne skupnosti. V navedenih primerih šola obvešča starše na različne načine: ustno, pisno, po telefonu, po elektronski pošti, preko spletnih učilnic. Starše se povabi v šolo predvsem v primerih, ko je potreben razgovor o otrokovem vedenju ali težavah v šoli.

4. VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE

Šola bo učencem omogočala možnost razvijanja lastne ustvarjalnosti in napredovanja, prevzemanje odgovornosti za svoje vedenje in sprejemanje omejitev, ki jih narekuje življenje v večji skupnosti, tako v razredu kot v šoli kot celoti.

Vzgojne dejavnosti šole so naslednje:

- šola oblikuje varno, skrbno in urejeno skupnost;
- oddelki oblikujejo dogovore o temeljnih vrednotah skupnega življenja in načinih ravnanja;
- učence se vključi v načrtovanje, izvajanje, vrednotenje učenja in dela v skladu z njihovimi možnostmi;
- šola sodeluje v razvojnih in drugih projektih in se vključuje v širše, tudi mednarodne projekte;
- učitelj sistematično načrtuje in izvaja ure oddelčne skupnosti;
- šola skrbi za razvijanje socialnih veščin in za ustrezno komuniciranje;
- učitelji poudarjajo zgledno vedenje učencev ter se z njimi pogovarjajo o ustreznem vedenju;
- učitelj nudi možnost individualnih govorilnih ur za učence;
- izvajajo se dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost;
- starši se načrtno, sistematično in redno vključujejo v delo šole – zanje se organizira šola za starše;
- šola izvaja preventivne dejavnosti za preprečevanje zasvojenosti, nasilja, spolnih zlorab in drugih oblik neprimernega vedenja (razredne ure, osebni pogovori, dnevi dejavnosti, projekti ...);
- šola organizira nadzor na določenih krajih in v določenem času (odmori, čas po pouku, zunanje površine šole ...);
- šola spodbuja osebno komunikacijo in druženje z vrstniki.

DEJAVNOSTI NA POSAMEZNIH NIVOJIH ŠOLE

Vzgojne dejavnosti se določijo za vsako šolsko leto in so konkretne oblike izvajanja naših vzgojnih prizadevanj. Pobudo za določeno dejavnosti lahko poda učenec, učitelj ali starš; naslovijo jo na vodstvo šole, razrednika ali svetovalno delavko.

Naša vzgojna prizadevanja bomo uresničevali na naslednjih ravneh:

- a) raven celotne šole
- b) raven posameznega oddelka, skupine učencev ali posameznika

Posebna pozornost bo namenjena razvijanju dobrih medsebojnih odnosov, občutka varnosti, zaupanja in sprejetosti s spodbujanjem pozitivne klime ter medsebojne povezanosti.

5. VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPANJA

a) Temeljni vzgojni postopki so pogovor, mediacija in restitucija.

POGOVOR Je osnova vzgojnega delovanja in sicer:

- z učencem in učiteljem ali strokovnim delavcem,
- z učencem, starši in učiteljem ali strokovni delavcem,
- s skupino učencev ali celotno oddelčno skupnostjo. Pogovor evidentiramo v zvezek zapisov.

6. SVETOVALNI POGOVOR

1. S svetovalnim pogovorom strokovni delavci šole ponudijo učencu/učencem pomoč, podporo, usmerjanje. V takem pogovoru omogočijo otroku prepoznavanje neprimerne vedenja in odzivanja in mu pomagajo iskati boljše rešitve v spreminjanju vedenja. Dogovori za spreminjanje lastnega ravnanja:

- ustni dogovor,
- pisni dogovor po kratkih korakih. Strokovni delavec spodbudi učenca, da sam najde najboljšo uresničljivo rešitev. Dogovorita se za način spremljanja dogovora in za datum ponovnega srečanja. Na srečanju učenec poroča o svojih ravnanjih z vidika (ne)uspeha in v primeru neuspeha načrtuje nove možnosti za drugačno, bolj učinkovito in odgovorno ravnanje. Ta postopek velja tudi za skupine učencev. Strokovni delavec je odgovoren za vodenje zapisnika svetovalnega pogovora.

2. V primeru, ko učitelj presodi, da otrok potrebuje dalj časa trajajoče spremljanje vedenja, usmerjanje in svetovanje v okviru šole, se v soglasju s starši, v svetovalni službi odpre osebna mapa za učenca, ki potrebuje pomoč in svetovanje.

3. V primeru, ko strokovni delavec presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih obravnava v šoli ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, se staršem predlaga obravnava učenca v zunanjih ustanovah.

4. Na osnovi mnenja zunanje ustanove starši na pobudo razrednika in šolske svetovalne službe podajo npr. predlog za začetek postopka usmerjanja otrok s posebnimi potrebami.

MEDIACIJA

Je postopek, v katerem se osebe, ki so v sporu, ob pomoči tretje osebe (mediatorja) pogovorijo ter ugotovijo, kje so točke njihovega spora, si izmenjajo stališča, izrazijo svoja mnenja, ideje, težave in strahove ter skušajo najti rešitev, ki bo ustrezala vsem v sporu. V mediaciji prevzmeta sprti strani sami odgovornost za razrešitev nastalega konflikta. Proces mediacije vodi in usmerja mediator, ki je zaupna in popolnoma nevtralna oseba (strokovni delavec šole) in je ustrezno teoretično in praktično usposobljen.

Z mediacijo želimo:

- privzgojiti učencem sposobnosti, veščine za reševanje konfliktov,

- spodbujati pozitivno komunikacijo, učiti sprejemanja odgovornosti, navajati na poslušanje, krepiti pozitivno samopodobo, zmanjševati nasilnost in agresijo.

7. RESTITUCIJA - POVRAČILO ŠKODE

To metodo uporabimo v primeru, ko učenec povzroči materialno ali moralno škodo drugemu, skupini ali šoli. Gre za ponujeno možnost, ko lahko učenec izbira med poravnavo škode ali možnostjo prispevka k boljši urejenosti šole. Učenec se sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost zanj in poišče načine, s katerimi svojo napako popravi - z oškodovancem se dogovori za načine poravnave. Ta metoda (v nasprotovanju s kaznovanjem), poudarja pozitivno reševanje problemov. Strokovni delavec spodbuja in usmerja proces restitucije. Starši s podpisom potrdijo otrokovo izbiro in prevzamejo skupaj z njim odgovornost za realizacijo.

b) Vzgojni ukrepi

Ob neprimernem vedenju in ravnanju se učencu izreče vzgojni ukrep. Ukrep se izbere glede na vrsto prekrška in (negativnega) dejanja.

Namen ukrepanja je, da se učenci naučijo:

- razmišljati in presojati o svojem vedenju/ravnanju ter o vedenju in ravnanju drugih,
- prevzemati odgovornost zase in za svoje ravnanje,
- prevzemati posledice svojih dejanj oz. odločitev.

Morebitne pritožbe učenca ali staršev rešuje učitelj, razrednik, svetovalna služba in ravnatelj. Na naši šoli bomo v ta namen uporabljali:

1. alternativne ukrepe
2. administrativne vzgojne ukrepe

1. Alternativni ukrepi

Uporabljajo se, kadar temeljni vzgojni postopki niso učinkoviti in razrednik oz. strokovni delavec oceni, da bi takšen ukrep lahko dosegel svoj namen.

1. OSEBNI POGOVOR Z UČENCEM

Pogovor opravi pedagoški/strokovni delavec, ki ugotovi kršitev šolskega reda ali šolskih pravil, neposredno po kršitvi oz. v čim krajšem času po kršitvi. Pri tem upošteva, da s tem ukrepom ne sme bistveno posegati v čas pouka ali drugih šolskih zaposlitev učenca.

2. OSEBNI POGOVOR UČENCA Z RAVNATELJEM ŠOLE

Kadar gre za obsežno oz. težjo kršitev hišnega reda in šolskih pravil, se s kršiteljem pogovori ravnatelj šole.

3. URADNO VABILO STARŠEM NA SKUPNI POGOVOR Z UČENCEM V ŠOLI

Za ta ukrep se razrednik odloči na predlog učitelja ali po lastni presoji.

Učenčevim staršem pošlje uradno vabilo šole za pogovor v šolskih prostorih. Na pogovor mora povabiti tudi učitelja, ki je bil prisoten pri prekršku. Pri pogovoru sodeluje tudi šolska svetovalna služba in po potrebi ravnatelj. Ta ukrep se uporabi tudi v primeru neopravičenega izostajanja od pouka, če učenec izostane več kot 5 ur pri istem predmetu, skupaj pa več kot 12 ur občasno ali več kot 16 ur strnjeno.

4. VPIS UČENCA V ZVEZEK ANEKDOTSKIH ZAPISOV

Razrednik za vsak oddelek vodi zvezek anekdotskih zapisov, v katerega vsi strokovni delavci vpisujejo konkretne dogodke in ukrepe za posameznega učenca. Zapisi so osnova za vzgojno postopanje in ukrepanje.

5. ZAČASNI ODVZEM UČENČEVEGA PREDMETA, S KATERIM MOTI POUK ALI PA JE NJEGOVA UPORABA V ČASU POUKA oz. v ŠOLI PREPOVEDANA

Odvzeti predmet lahko glede na težo kršitve vrnemo učencu ali staršem isti dan ali po določenem času, najkasneje pa zadnji šolski dan v tekočem šolskem letu.

6. JAVNO OPRAVIČILO UČITELJU, UČENCU ALI CELOTNEMU RAZREDU

Ob neprimernem vedenju, zaradi katerega so navedeni prizadeti, se lahko od učenca zahteva javno opravičilo prizadetim (pred celotnim razredom ali pred učitelji v zbornici).

7. ZAČASNO POVEČAN NADZOR NAD UČENCEM V ŠOLSKEM PROSTORU

Ta ukrep se je v praksi izkazal za učinkovitega predvsem kot začasni ukrep. O njem se odloči učenčev razrednik in o tem obvesti vse pedagoške delavce. Nadzor izvajajo dežurni pedagoški delavci v času glavnega odmora, pred oz. po pouku pa so bolj pozorni nanj vsi ostali prisotni pedagoški delavci.

8. DOKONČANJE NEOPRAVLJENIH NALOG V ŠOLI IZVEN ČASA POUKA

Ta vzgojni ukrep se izreče učencu, ki ponavljajoče moti potek pouka, noče sodelovati in delno ali v celoti ne opravi vseh šolskih nalog/zadolžitev, čeprav bi jih tisti dan moral opraviti.

V opravičilo pa ne navede nobenega tehtnega razloga. Ukrep se izpelje isti dan po končanem pouku. Pedagoški delavec, ki izreče ta ukrep, mora o tem pravočasno obvestiti razrednika in tudi starše ter pripraviti vse potrebno za izvedbo ukrepa. V času izvajanja ukrepa mora biti učenec pod nadzorom. Pri izvedbi tega ukrepa lahko sodelujejo pedagoški delavci šole, ki v tistem času niso angažirani drugje in tudi vodstvo šole, ki določi osebo za nadzor.

9. DODATNO SPREMSTVO ZA UČENCA

Razrednik oddelka, v katerem je eden ali več vedenjsko težavnih učencev ali učencev s posebnimi potrebami, se o tem ukrepu dogovori z vodstvom šole, ki določi dodatnega spremljevalca. Ukrep je namenjen tistim učencem, ki so izrazito

nepredvidljivi, pogosto kršijo pravila šolskega reda, ne upoštevajo navodil pedagoških delavcev ali celo ogrožajo sebe in svoje sošolce. Primerno ga je uporabiti za čas izvajanja tistih šolskih dejavnosti, ki potekajo izven šolskega prostora, kot je šola v naravi, ekskurzije, izleti, ogledi ipd.

10. NADOMESTNI VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI PROCES V ŠOLI

Kadar učenec s svojim vedenjem povsem onemogoča normalno izvedbo pouka ali ogroža zdravje in varnost sebe in drugih učencev, se zanj lahko začasno organizira nadomestni pouk izven njegovega oddelka. Učenec mora ves čas odsotnosti iz oddelka imeti zagotovljen nadzor pedagoškega delavca, ki ga določi vodstvo šole. Učitelj, ki je poučeval v času, ko učenca ni bilo v oddelku, naknadno preveri delo učenca in se z njim pogovori o vzrokih težav. Cilj ukrepa je vzdrževanje postavljenih meja sprejemljivega vedenja. Postopek izpelje učencev razrednik na pobudo učitelja-ev, ki učenca učijo. Ukrep se lahko uporabi tudi kot preventivni ukrep prepovedi sodelovanja v šoli v naravi ali v ostalih dejavnostih izven šolskega prostora za tistega učenca, ki se kljub predhodnim pogovorom, dogovorom in opozorilom še vedno vede nesprejemljivo in ogrožajoče. Za ukrep se odloči razrednik po prejšnjem posvetovanju z vodstvom šole, ostalimi pedagoškimi delavci, ki učenca poznajo in svetovalno službo. Učencu se omogoči vključitev v nadomestni vzgojno-izobraževalni proces v šoli.

11. OPRAVLJANJE DRUŽBENO KORISTNEGA DELA

Se organizira za kršitve kot so: samovoljno odhajanje iz prostorov šole, odklanjanje urejanja okolice, površno dežurstvo pri malici, v razredu, pri zvonjenju ... V teh primerih lahko učenec izbere družbeno koristno delo, ki ga v dogovoru z učiteljem opravi izven časa pouka, v glavnem odmoru ali po pouku (ustni dogovor, kako dolgo, ki se zapiše in preveri).

12. ZAČASNA UKINITEV ALI MIROVANJE NEKATERIH PRAVIC UČENCU

To je povezano z večkratnimi kršitvami šolskih pravil, s pridobljenim statusom ali ugodnostmi, ki jih šola nudi učencu izven predpisanih standardov. Učencu se npr. prepove opravljanje dežurstva, predstavljanje šole na tekmovanjih, začasno se zamrzne status, uporaba knjižnice ... Ukinitvev pravic učencu izreče razrednik na predlog pedagoških delavcev. Pri tem pridobi mnenje razrednega učiteljskega zbora in se posvetuje s šolsko svetovalno službo in vodstvom šole.

13. ZAČASNA PREPOVED VSTOPANJA IN ZADRŽEVANJA V DOLOČENIH PROSTORIH

Ukrep je namenjen tistim učencem, ki večkrat ne upoštevajo določil hišnega reda v šolskih prostorih. Ukrep se ne sme uporabiti za učilnice in vse ostale prostore, v katerih poteka redni izobraževalni proces. Učencu ga izreče njegov razrednik po predhodnem dogovoru z ostalimi pedagoškimi delavci in vodstvom šole.

14. PREPOVED PRIBLIŽEVANJA POSAMEZNIH UČENCEM ALI SKUPINAM UČENCEV

Ukrep je namenjen učencu, ki večkrat z neprimernim vedenjem ogroža druge učence. Nadzor nad izvedbo opravi razrednik oz. dežurni oz. prost učitelj (ali ŠSD), ki ga določi vodstvo šole.

15. ODSTRANITEV OD POUKA

Se izvede v primeru, ko pogovor ni učinkovit oz. ko se učenec ne more pomiriti. Učitelj poišče pomoč pri drugem delavcu šole. Učenec s to osebo zapusti razred in se umakne v drug prostor, kjer počaka do konca ure. Če se je pomiril v toliki meri, da lahko nadaljuje s poukom, odide k naslednji uri, sicer počaka še uro – dve s prostim delavcem šole (se pogovori) in na obrazec zapiše, kaj se je zgodilo, kako je ravnal oz. kako bi moral. O dogodku se obvesti starše, ki so seznanjeni, da če se to ponovi, so dolžni priti ponj. V roku 24 ur po dogodku se sestanejo učenec, učitelj pouka (kjer se je dogodek zgodil), razrednik, starši in svetovalna služba, da se dogovorijo o nadaljnjih postopkih.

16. ODHOD DOMOV

Se organizira, kadar je učenec preveč razburjen ali neobvladljiv. Pokličemo starše, ki so dolžni priti ponj v najkrajšem možnem času. Učenec počaka starše pod nadzorom strokovnega delavca šole. Če starši odklonijo priti po otroka, o tem obvestimo center za socialno delo. Dobimo napotke.

17. PREGLED TORBE IN OBLAČIL ob prisotnosti učenca in razrednika

Ta ukrep se izvede v primeru suma, da ima učenec v njih skrite nedovoljene ali odtujene predmete. Učenec sam izprazni torbo, peresnico, žepe ... Napiše se zapisnik oz. učenec svoje ravnanje zapiše v obrazec samoanalize ravnanj.

18. OBVESTILO POLICIJI

Velja v primeru kaznivih dejanj, npr.: kraja, posedovanje ali prodajanje drog, namerno povzročanje materialne škode, spolno nadlegovanje, fizično obračunavanje ipd. O tem obvestimo starše in policijo. Ob prekršku se sestane oddelčni učiteljski zbor, svetovalna služba in vodstvo. Napiše se zapisnik oz. učenec svoje ravnanje zapiše v obrazec samoanalize ravnanj (kaj je bilo narobe, kako bi moral ravnati, da do težav ne bi prišlo).

2. Administrativni vzgojni ukrepi

Uporabljajo se, kadar učenec krši dolžnosti in odgovornosti in ko vzgojne dejavnosti oz. drugi vzgojni ukrepi ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena. So ukrepi, ki jih je s Pravilnikom o vzgojnih opominih v osnovni šoli predpisal minister.

Le-ta določa postopek in način izrekanja vzgojnih opominov, obveščanje učenca in staršev, evidentiranje in pripravo individualiziranega vzgojnega načrta. Po izrečenem tretjem vzgojnem opominu lahko šola učenca prešola na drugo šolo brez soglasja staršev.

Pred izrekom vzgojnega opomina se razrednik pogovori z učencem in starši.

Namerno povzročanje materialne škode

Možni ukrepi so: alternativni ali administrativni vzgojni ukrepi, obvezno denarno povračilo škode, lahko tudi prijava policiji.

Med povzročanje materialne škode sodijo:

- poškodovanje in uničevanje izdelkov, opreme in stvari drugih učencev (obravnavana se kot lažja ali težja kršitev, odvisno od povzročene škode),
- malomarno ravnanje s šolsko lastnino (obravnavana se kot lažja ali težja kršitev, odvisno od povzročene škode),
- namerno poškodovanje in uničevanje šolske zgradbe, opreme ter stvari in opreme drugih učencev, delavcev šole in obiskovalcev (obravnavana se kot težja kršitev),
- kraja lastnine šole, lastnine drugih učencev, delavcev ali obiskovalcev šole (obravnavana se kot težja kršitev).

Alternativni vzgojni ukrepi so navedeni od št. 1 do št. 18, administrativni vzgojni ukrep je vzgojni opomin.

Vzgojno delovanje učiteljev in ostalih strokovnih delavcev zajema:

- seznanjanje učencev s sprejetimi vrednotami in pravili,
- pogovor z učenci z namenom svetovanja in uvida,
- pogovor z učenci z namenom boljšega razumevanja odgovornosti za ravnanje,
- uvajanje načel restitucije v primerih kršenja pravil in povzročitve škode.

a. SVETOVANJE

Del vzgojnega delovanja je tudi svetovanje in usmerjanje, ki se izvaja pri reševanju problemov, ki so posledice nespoštovanja drugih ter kršitev šolskih pravil, ali izhajajo iz osebnih stisk posameznika.

Cilji svetovanja so, da se učenec nauči:

- reševati probleme in konflikte,
- ustrezno ravnati v stresnih situacijah (strah, tesnoba, jeza, žalost, občutki sramu ali krivde),
- razmišljati in presojsati o primernosti svojega vedenja in ravnanja,
- razumeti vzroke za neustrezno vedenje,
- razvijati realno in pozitivno samopodobo in samospoštovanje.

Svetovanje se lahko izvaja v okviru ur oddelčnih skupnosti, pogovorov z učenci v času govorilnih ur za starše in učence, ob sprotne reševanju problemov in drugih priložnostih.

b. RESTITUCIJA

Restitucija je metoda poravnave povzročene škode. Pri tem ne gre v prvi vrsti za materialno škodo, čeprav tudi ta ni izvzeta, pač pa v večji meri za škodo, ki jo učenci povzročijo na etičnem, socialnem in psihološkem področju.

Pri restituciji naj bo poravnava smiselno povezana s povzročeno etično, psihološko, socialno ali materialno škodo. Kadar učenec ne more poravnati škode

neposredno, jo lahko nadomesti na področju, na katerem je bila škoda povzročena. To ponuja veliko več možnosti izbire. Na primer, če je učenec poškodoval šolsko lastnino, ga povprašamo, kako bo povrnil škodo in se skupaj odločimo o načinu povračila. Če se je škoda zgodila na področju medsebojnih odnosov, učenec premisli, kako bo prispeval k boljšim medsebojnim odnosom v skupnosti.

c. MEDIACIJA

Mediacija je mirno reševanje sporov med dvema ali več medianti, ki ga vodi mediator oz. mediatorji. Mediacije je proces, v katerem udeleženci s pomočjo tretje nevtralne osebe v pogovoru izpostavijo svoje težave z namenom iskanja predlogov za rešitve ter oblikovanja sporazumnega dogovora, ki bo zadovoljil potrebe vseh udeležencev konflikta.

S šolsko in vrstniško mediacijo krepimo socialne odnose, se urimo v mirnem reševanju sporov, iščemo, izbiramo različne in primerne rešitve, razvijamo sposobnosti aktivnega poslušanja, utrjujemo sodelovanje, spoznavanje, sprejemanje in spoštovanje drugega, krepimo odgovornost, zaupanje, urimo in razvijamo sposobnosti samostojnega reševanja konfliktov ter spodbujamo osebno rast in razvoj.

19. POHVALE, PRIZNANJA IN NAGRADE

Učenci ali skupine učencev lahko za uspešno in prizadevno delo v šoli prejmejo pohvale, priznanja in nagrade.

Pohvale, priznanja in nagrade učencem ali skupinam učencev predlagajo:

- oddelčne skupnosti ali skupnost učencev šole,
- razrednik,
- drugi strokovni delavci šole,
- mentorji dejavnosti,
- ravnatelj.

a. POHVALE

Pohvale so lahko ustne ali pisne.

Pohvale podeljujeta razrednik ali mentor dejavnosti za aktivnosti, ki trajajo celo šolsko leto. Razrednik podeljuje pohvale za delo v oddelčni skupnosti, za individualno napredovanje učenca ali za pozitivno/lepo vedenje oziroma ravnanje ob dejanju. Mentor podeljuje pohvale za prizadevno delo pri interesnih ali drugih dejavnostih.

Ravnatelj izreče osebno pohvalo ali izroči posebno priznanje učencu, ki s svojim ravnanjem in delovanjem dobro vpliva na posameznike/vrstnike ali na šolsko

skupnost.

Pisne in ustne pohvale se podeljujejo za:

- prizadevnost ter doseganje vidnih rezultatov pri pouku, interesnih dejavnostih in drugih dejavnostih šole,
- bistveno izboljšanje učnega uspeha v primerjavi s preteklim šolskim letom, doseganje vidnih rezultatov na šolskih tekmovanjih in srečanjih učencev z različnih področij znanja in delovanja,
- posebej prizadevno in učinkovito delo v oddelčni skupnosti učencev ali skupnosti učencev šole, nudenje pomoči tistim, ki jo potrebujejo, aktivno sodelovanje pri organizaciji in izvedbi različnih dejavnosti in prireditev, pomembnih za delo šole,
- in drugo.

Pohvale se lahko podelijo tudi skupini učencev.

b. PRIZNANJA

Priznanja se izrekajo za:

- večletno prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri šolskem delu,
- doseganje vidnih rezultatov na tekmovanjih in srečanjih učencev, ki so organizirana zaobmočje celotne države,
- večletno prizadevno sodelovanje in doseganje rezultatov pri interesnih in drugih dejavnostih,
- večletno prizadevno delo v oddelčni skupnosti, skupnosti učencev šole ali šolskem parlamentu.

Priznanja podeljuje učencem ravnatelj šole, in sicer za delo oziroma dosežek, ki je pomemben za celotno šolo ali znatno prispeva k ugledu šole v širši skupnosti.

c. NAGRADE

Učenci, ki prejmejo priznanje, so lahko tudi nagrajeni. Vrsto nagrade za posameznega učenca določi ravnatelj v sodelovanju z razrednikom oziroma mentorjem. Praviloma so nagrade knjige ali pripomočki, ki jih učenec lahko uporablja pri pouku ali drugih dejavnostih šole.

Priznanja in nagrade v drugi in tretji triadi podeljuje ravnatelj ob zaključku šolskega leta na slavnosten način.

20. VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI

Vzgojni postopki in ukrepi so usmerjeni strokovno-pedagoški postopki, ki zadevajo ponavljajoče se pogostejše kršitve pravil. Uporabljajo se v primeru, ko učenec kljub predhodni vzgojni pomoči ne popravi svojega vedenja, noče sodelovati ali zaradi različnih razlogov tega ni sposoben. Vzgojni ukrepi pomagajo učencu spremeniti svoje vedenje in ga naučiti sprejemati odgovornosti za svoje vedenje.

Učencu se lahko po presoji strokovnega delavca dodeli/izreče vzgojni opomin že ob prvi hujši kršitvi.

Vzgojni postopek omogoča učencu soočenje z napako, pripomore k uvidu vzroka za lastnoravnanje in je priložnost za učenje, napredek in spremembo. Omogoča, da učenec napako popravi.

Vzgojni postopek (razgovor) vodi učitelj, razrednik ali svetovalna delavka. Pogovori se zapišejo, realizacijo dogovorov spremlja oseba, ki je razgovor vodila, ali razrednik.

Podrobnejša ureditev vzgojnih postopkov in ukrepov za preprečevanje kršitev pravil je urejena v Pravilih šolskega reda OŠ Šmartno na Pohorju.

Vzgojni načrt Osnovne šole Šmartno na Pohorju je bil predhodno usklajen na strokovnem zboru v **četrtek, 23.9.2021**.

Na seji sveta staršev **sredo 29.9.2021**

Obravnavan ter sprejet na seji Sveta zavoda OŠ Šmartno na Pohorju v **petek 30.9.2021**

Šmartno na Pohorju, 30.9.2021.

Ravnatelj:

Boris Sekol

AKCIJSKI NAČRT za udejanjanje vzgojnih ciljev in vrednot

1. Spoštovanje, strpnost in solidarnost.

2. Znanje in ustvarjalnost.

3. Naša skupna odgovornost.

1. Spoštovanje, strpnost in solidarnost
<p>a) 2. in 3. triada: Vsak ponedeljek (1. uro) po abecednem redu en (1) učenec pripravi »misel dneva«, začne pa učitelj, ki pojasni pomen aktivnosti. Misel je lahko avtorska (veliko idej je na internetu), lahko pa je lepa želja učenca za dobro počutje in uspešno delo v tistem tednu. Ustreza tudi pohvala ali zahvala za ... Po želji se lahko misel napiše (nariše) na tablo ali izobesi na oglasno desko.</p>
<p>1. triada: Za učence 1. triade pa je to prijazen pozdrav v JUTRANJEM KROGU - vodi ga učitelj/ica.</p>
<p>b) 1., 2. in 3. triada: Vljudno medsebojno pozdravljanje in spoštljivo odzdravljanje; umirjen pogovor v skupini po načelu »Ko eden govori, ostali poslušamo«. Razred pripravi dialog (skeč), KAKO POTEKA VLJUDEN POGOVOR oz. NEVLJUDEN (nestrpen sogovornik) pogovor. Vsak udeleženec pove, kako se je počutil pri POGOVORIH (kaj je moteče in zakaj?). Kakšne so izkušnje s strpnostjo – Ali znaš mirno počakati, da prideš na vrsto, da dobiš npr. delovni list, da dobiš mesto v avtobusu, koloni..... PREDLOG: lahko nastane plakat oz. strip na TEMO: Smo (NE)STRPNI do koga, kdaj (zakaj) ...</p> <p>Strpnost do drugačnih od nas; strpnost ob iskanju pomoči, čakanju na prevoz, odhod domov.... Kdaj in na koga se obračamo? Kako poiščemo rešitev?</p>
<p>c) SOLIDARNOST: akcija zbiranja igrač, zvezkov, denarnih sredstev, akcija pomoči družini, ki se je znašla v večjih težavah... 1., 2. in 3. triada</p>
2. Znanje in ustvarjalnost
<p>a) Priprava KVIZA: »Pokaži, kaj znaš« na temo po izbiri RAZREDA (1. in 2. triada). Iskanje in objava zanimivih podatkov iz različnih predmetnih področij pod »ALI VEŠ ?« - 3. triada.</p>

<p>b) Udeležba učencev na šolskih tekmovanjih iz znanja (regijski in državni nivo), športnih disciplin, iz glasbe, literarnega in likovnega ustvarjanja, fotografiranja, pisanja in objavljanja prispevkov v medijih ... (3. triada) Ustvarjalne delavnice z gostom – (dogovor z vodstvom) na dnevu dejavnosti ali RU.</p>
<p>3. Naša skupna odgovornost</p>
<p>Naša skupna odgovornost do znanja, izvedbe nalog in dogovorov, do lastnine, do kulturnega vedenja in ravnanja, do sprotnega reševanja težav, do sodelovanja na relaciji starši - šola, do spremljanja šolskih, domačih aktivnosti in utripa razreda/šole.</p>
<p>a) Odgovornost do znanja, dogovorjenih nalog, upoštevanja dogovorov – poteka za vse učence skozi pouk, šolske/domače aktivnosti in utrip življenja ter dela šole.</p>
<p>b) Za vse učence šole je pomembno tudi razvijanje odgovornega odnosa do svoje in skupne lastnine – pogovori o lastnini, kako si le-to izposodimo, vrnemo (prošnja, zahvala), kako in zakaj čuvamo našo skupno lastnino (učenci povedo, lahko zapišejo ali narišejo, kar se izobesi v avli OŠ). Morda to napravi skupina učencev, ki so ustvarjalni in likovno spretni.</p>
<p>c) Skrb za lastno zdravje in zdravje drugih – se oblikuje skozi teme predmetov, dneve dejavnosti, teme razrednih ur v povezavi z gibanjem in zdravim načinom življenja. Pogovor o zdravju kot vrednoti in o možnostih, kako krepiti zdravje – dobro počutje, kako ostati zdrav, kdo nam pri tem pomaga ... (vloga odraslih). AKTIVNOST po triadah: Priprava zdravega obroka znotraj razreda npr. zajtrka, malice, prigrizka – v praktični obliki ali kot računalniška predstavitev.</p>
<p>d) Spodbuda staršem za sodelovanje s šolo (spremljava otrokove uspešnosti, stiki z učitelji, pomoč pri reševanju težav) – razstave izdelkov, proslave, predavatelj z aktualno temo, dan odprtih vrat, zbiralne akcije ...</p>

OPOMBA: Čas aktivnosti po dogovoru z vodstvom šole.